NAM THU MUOI HAI — SO THU 2328 — MOI SO : 05 02 — NGAY THU BAY 13 DECEMBRE 1924

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-TỐ
Rédacteur en chef : NAM-HUY-LỘC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique : TRUNG BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TELEPHONE N° 150

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61-63, Rue du Coton, Hanoi

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

ANNONCES

Par centimètre et par insertion . . . . . 0$05 la ligne
Réclame dans la 1re page . . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le cm.
Un traité à forfait pour les contrats importants.

RESIDENCE DE FRANCE — DEPOSITAL

Người mình vẫn còn có người chưa hiểu cái công-dụng chữ quốc-ngữ là thế nào

Mới đây ký-giả ngồi chơi nhà một người bà con, được tiếp chuyện hai ông khách, một ông Nho-học và một ông Pháp-học, tự nhiên cùng nói đến chuyện sửa đổi việc học ở trong các trường Sơ-học bây giờ. Hai ông đều có ý không cho là phải. Ông Nho-học nói : « Chữ quốc-ngữ là chép theo tiếng ta, nghe thật là nôm-na, chẳng có thú vị gì. Bây giờ khoa-cử đã bỏ, chữ nho cũng không học làm gì, nhưng nếu để cái thì giờ học chữ quốc-ngữ ấy mà học chữ nho, thì còn có ích lợi một đôi chút, là để khẩn dỗ và ký tên ». Ông Pháp-học nói : « Nước Nam ta hiện nay ở dưới quyền bảo-hộ của nước Pháp, chữ Pháp và tiếng Pháp thật là cần dùng; người mình miễn là nói được tiếng Pháp cho thạo, viết được chữ Pháp cho thông, đủ ứng đối giao thiệp với người Pháp, bôn lẫu xu thừa được cho người Pháp là có cơm có tiền, no vợ ấm con ở đấy, học các môn học bằng chữ quốc-ngữ mà làm chi; các môn học ấy mà học cả bằng chữ Pháp như xưa, thì cái thì-giờ trong trường học chữ Pháp còn nhiều, chữ Pháp chắc còn mau tấn tới hơn nhiều, nay đổi học bằng chữ quốc-ngữ, thì lại uổng phí mất bao nhiêu công-trình về cái học vô dụng ấy, có phần thiệt hại cho trẻ con sau này. »

Xét cái lời lẽ hai ông ấy nói như thế, tự bỏ vẫn còn có ý khinh bỉ chữ quốc-ngữ, mà không biết việc sửa đổi cách dạy bằng chữ quốc-ngữ là thiết thời. Ở xã hội ta bây giờ, cái sự tiện lợi của chữ quốc-ngữ thật cũng đã rõ ràng, cái phong-trào chấn hưng quốc-văn trên trái cũng đã rộng, người mình cũng đều công nhận mà một lòng khuyến hướng, cái ý kiến hẹp hòi và lời nghị-luận thiên chấp như hai ông kia, chẳng qua chỉ là một số rất ít mà thôi, nhưng tưởng cũng nên nhắc đấy, mà bàn rõ thêm ra, mong cho người mình đều hiểu thấu cái công dụng chữ quốc-ngữ và cái ý hay về việc sửa đổi chương-trình học các trường Sơ-học, tưởng cũng không phải là một câu nói thừa vậy.

Chữ quốc-ngữ có cái công dụng rất lớn về sự học phổ thông, vì chữ quốc-ngữ là tiếng nói của nước mình, học thật là giản dị mau hiểu, chỉ dụng công giảm ba tháng mà giấy má lang-sang đã đọc được viết được, sổ sách tầm thường đã làm được, không phải như chữ nho hay là chữ Pháp phải dụng công đến bao nhiêu năm; nếu các môn thường thức phổ-thông như địa-dư, lịch sử, vệ sinh, luân-lý văn vân mà học bằng tiếng mình cả, thì dễ hiểu mà dễ nhớ hơn biết chừng nào, người học có dễ hiểu dễ nhớ thì mới hòng thâu góp được cái trí-thức phổ-thông. Ấy chữ quốc-ngữ có cái công dụng lớn với sự học phổ-thông là thế. Kia xem như các nước tiên tiến bây giờ, hễ sự học phổ-thông nước nào học bằng chữ quốc-ngữ nước ấy, nền giáo-dục mới phổ cập mà dân-trí mới được khai-thông, nước mạnh dân giàu, nguyên-nhân từ đó cả. Nước ta xưa kia theo học chữ nho, bây giờ lại đổi học chữ Pháp, khổ cái nỗi học nhờ viết mượn cho nên giáo-dục vẫn lâu được phổ-cập, dân-trí vẫn không được khai-thông. đã đành rằng người mình học bây giờ, là cốt để thâu-thái văn-hóa của Âu-Mỹ, muốn thâu-thái văn-hóa của Âu-Mỹ, thì phải dạy bằng chữ Pháp, nhưng đó là sự giáo-dục để rèn đúc lấy những người có đủ tư cách theo học được đến nơi đến chốn, chớ chưa phải là cách dạy phổ thông, vì những người muốn theo được việc học cho đến nơi đến chốn, thì tất phải tự bồi thông-minh, khí lực khỏe mạnh và lại có cái cảnh ngộ may mắn. Muốn theo cho đến cao đẳng-học thì trong một trăm người chỉ được độ mươi lăm người, còn thì chỉ theo học được độ giảm ba năm, cầu lấy cái bằng sơ học, đủ có cái trí-thức thông thường để kiếm đường sinh hoạt, mà nếu học nhờ viết mượn, thì cách học rất là khó khăn, làm sao trong cái thời-kỳ ngắn ngủi năm ba năm mà đủ được cái học-thức phổ-thông ấy, muốn sự giáo dục mau được phổ-cập, thì nên chú ý vào nền sơ-học, mà muốn cho con trẻ học được mau phổ thông, mau có cái trí-thức thông thường, thì không cách gì khôn khéo bằng các môn học đều dạy bằng tiếng mẹ đẻ của mình là mau hiểu mau thông hơn cả, còn nói học chữ nho để khẩn giỏ và ký tên, thì thật là vô lý quá. Người nước nào có chữ riêng của nước ấy, hết thảy mọi việc nhật-dụng thường hành trong xã-hội, người ta cũng đều dùng thứ chữ riêng của nước người ta, mình sao lại không khẩn tổ bằng tiếng mình, ký tên bằng chữ mình, mà cứ phải dùng chữ nho mới được. Còn như nói học chữ Pháp để dễ sinh-lý, lẽ đó đã có nhiều rồi, nhưng lẽ thường thì việc trí sinh với việc khai trí vẫn có quan hệ với nhau ; trí thức là cái thìa khóa mở tỏ làm ăn, nếu nhờ các môn học bằng chữ Pháp-ngữ mà trí-não thêm được mở mang, thì lại càng dễ bề sinh-lý làm. Nói cho phải thì chữ nho, chữ Pháp ở nước ta vốn cũng đều nên học cả, mà chữ nho chữ Pháp cần là cần cho sự học cao-đẳng, chứ quốc-ngữ mới thật cần cho sự học phổ-thông.

Đó là bàn qua chữ quốc ngữ về sự học phổ-thông, còn các thể lệ sửa đổi nên sơ-học, và cái sự sửa đổi ấy có ảnh hưởng đến sự giáo dục ở xứ ta thế nào, thì bản báo đã có mấy bài thuật rất rõ ràng và bàn rất tường tất, ai có lòng nghĩ đến việc học ở nước ta bây giờ, xin đọc kỹ lại một lần nữa.

H. T. B

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris, ngày 11 và 12 Décembre 1924

Trái khoản bốn nghìn triệu

Tiền mua trái-phiếu về trái khoản bốn nghìn triệu thu được quá số tiền đã định.

Bệnh tình quan Herriot

Quan Herriot đau bệnh cúm, không nặng. Song ngài phải nghỉ.

Nước Nga với nước Pháp

Quan đại-sứ nước Nga Kraissine đã đệ trình quan tổng-thống Doumergue ủy-nhiệm trạng của nước Nga.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 12 Décembre 1924

Chiếm khôi vĩ việc bay nhanh

Phi-tướng Bonnet nước Pháp, bay được 448 kilomètres trong một giờ. Trước đây phi-tướng William người Hoa-kỳ bay được 428 kilomètres là nhanh nhất. Thế là phi-tướng Bonnet chiếm khôi vĩ việc bay nhanh.

Nước Pháp và nước Đức

Có tin đích xác rằng trong việc nước Pháp và nước Đức điều-đình về bàn giao-nước thương mại, mọi sự có cơ toàn thuận.

Tòa nội-các nước Anh với đảng cộng-sản

Tại thứ-đân ngại-viện, quan thủ-tướng Baldwin có nói ngài định bãi lệnh cấm tòa nội-các trước về việc tra xét ra à cộng-sản Campbell.

Tòa nội-các nước Đức

Tòa nội-các nước Đức định đến tuần lễ sau sẽ tử chức.

Cái nạn cộng-sản ở Lô-ma-ni

Tại nhiều tỉnh nước Lỗ có bắt được giấy má của đảng cộng-sản. Các giấy ấy chứng rằng nước Nga có giúp tiền.

Cavite, ngày 12 Décembre 1924

Nước Brésil và nước Uruguay

Tin Montévideo ngày 10. — Tại đường cương-giới hai nước Brésil và Uruguay, ở chỗ gần Rivera quân nước Brésil đánh nhau với quân nước Uruguay. Một người chết, 15 người bị thương.

HÀI ĐÀM

Cao ! Gội đầu !

Nghề liền thoắn học tiếng ngoại-quốc kết cục chẳng qua là một cách nhồi óc mà thôi, vì có lắm tiếng lắm chữ thực quá không làm sao liên hóa được.

Như tiếng taxer nghĩa là cao, mà khi ai quảy rẩy mình thì lại bảo : anh cao tôi ! Thế là nghĩa gì ?

Lại như chữ laver là tẻe là gội đầu, mà mình muốn mắng ai thì lại bảo : để tôi gội đầu cho nó. Thế thì khi mắng xong rồi, đầu nó có sạch hơn tí nào không ?

Nghĩ đi thì thế, nhưng đâu lại tiếng An-nam mình nghèo lắm (!) chẳng học tiếng nước ngoài thì làm thế nào mà nói cho cân-kỳ được ?

B. L. H.

Tin Trung-hoa

(Điện báo Reuter)

Trần-quýnh-Minh với tỉnh Quảng-đông

Thượng-hải, ngày 1er Décembre.

Ngày hôm nay Trần-quýnh-Minh họp các tướng-tá ở Sao-đâu để bàn việc đi đánh Quảng-châu, và trừ cái ách quốc-dân-đảng. Ngày 28 novembre, Trần có hịch nói : Bình giả ta hãy nay, vẫn lấy việc khôi-phục trật-tự làm cái nghĩa trọng. Nếu cái mục-đích ta không phải để cứu Quảng-đông, thì trong hai năm giới nay, tướng sĩ ta khổn đốn biết bao, nhân dân giúp đỡ ta biết lòng, mà chẳng p..lũ ơ công lắm lắm dư. Nếu ta không ra tay cứu với Quảng-đông, thì thực ta trái lòng mong đợi của quốc-dân. Lời nói tôi không có lòng với Quảng-châu, thực là lời bịa đặt vô-lý.

Dân Quảng-châu sẵn lòng hoan-nghênh ta, ta phải nên làm cái nghĩa vụ của ta mới được. Nay ta ra lệnh cho các hàng tướng-sĩ ai nấy phải dự bị để tiến hành.

Còn điều gì nên dặn bảo, nay mai ta sẽ họp tướng tá một lần nữa, cùng như ở Quảng-đông, thì nghe đâu các tướ.g Quảng-đông, và các tướng Vân-nam, hai đằng không hợp ý với nhau.

Trước khi đi lên miền Bắc, Tôn có dặn các tướng tá đừng thu các khoản thuế bất thường nữa. Tướng-Phạm-thạch-Sinh về quân đội Vân-nam thì ưng thuận, nhưng tướng Hứa-sùng-Trí về quận đội xi-h-vệ thì không ưng thuận.

Gia-sản của Tào-Côn

Quan Phùng-ngọc-Tường điều-tra gia sản của Tào-Côn. Có nói là số tổng-cộng tới một vạn vạn đồng ! Định thu-một để làm lương quân lính. Tào sắp dời ra ở Đoàn-thành. Ngô-bội-Phu có điện cho Đoàn xin hết lòng bảo toàn tính-mệnh cho Tào.

Đoàn-kỳ-Thụy đối với Tào-Côn

Đoàn-kỳ-Thụy sai người đến hỏi thăm và an-ủi Tào-Côn và ưng Tào một số tiền là một vạn đồng. Tào-Côn tỏ lời cảm ơn và đem số tiền ấy để chi phí về việc chôn cất Tào-Nhiệu.

Tôn-Văn đến Thiên-tân

Ngày mùng bảy Tôn Văn đã đến Thiên-tân, các nghị-viên về đảng quốc-dân kéo nhau đến đón rước.

(Điện báo Havas)

Chánh-phủ Bắc-kinh với Trương-tác-Lâm

Tin Bắc-kinh. — Có lệnh của chánh-phủ Bắc-kinh cử Trương-tác-Lâm, con trai của Trương và một viên tướng của Trương vào chức tỉnh-trưởng ba tỉnh Phụng-thiên, Cát-lâm và Hắc-long-giang.

Cái nạn giặc cướp

Tin Quảng-châu. — Trong số học-sinh về Thiên-chúa-giáo bị giặc bắt mới rồi, 24 người đã được tha, còn 8 người vẫn bị giữ.

MỘT CÁCH CHỮA NGƯỜI BỊ ĐIỆN ĐÁNH

Gần đây, trên báo-chương có nói rằng các bác-sĩ đã nghiên-cứu ra rằng những người chẳng may bị điện đánh không chết hẳn có khi để lâu còn hồi lại được. Người ta xét rằng những người bị điện đánh mà chết, khi cất mả, thấy bộ xương không ngay ngắn, cho nên người ta đoán rằng khi chôn được ít lâu, người chết hồi lại, cựa cay, nên bộ xương mới không ngay-ngắn.

Có người thuật chuyện rằng : ở tỉnh H, một nhà điện học kỹ-sư, đã kinh nghiệm rằng dùng giấm có thể cứu được người bị điện đánh được. Ông dùng cách ấy đã chữa được vài bà người, có người bị điện đánh đã một giờ đồng-hồ còn cứu được. Nay xin thuật cách ấy lên đây, phòng khi chẳng may có người bị nạn, thử dùng xem có hiệu nghiệm không. Cách ấy như sau này :

Khi thấy người bị điện đánh, lấy một chai giấm, cạy nắm người ấy ra mà đổ giấm vào và lấy giấm xoa khắp mình mẩy, và hai người hai bên nhắc hai cánh tay lên, lại để xuống, làm như thế để cho người bị nạn dần dần tỉnh được. Không khác gì cứu người bị ốc đuối ay chết ngạt —, muốn cầu thận tài mời quan thầy thuốc trông nom cho.

Tưởng cách chữa người bị điện đánh như thế cũng giản-dị lắm.

T. Q. Đ.

Tự do diễn đàn

Tình hình việc học ở chốn hương-thôn

(Tiếp theo)

2 *Học-trò.* — Lại nói đến học-trò ! Học-trò ở thôn quê lại càng chán quá ! Mặt mũi nhem nhuốc, áo quần rách rưới, ăn không đủ no, mưa nắng không đủ cái che thân, rét mướt không đủ mặc ấm ; đi học cũng quần áo ấy, chăn trâu cũng quần áo ấy, trách gì chẳng bẩn thỉu được. Ôi ! chẳng qua cái sinh-kế cần người mình quẩn-bách, nên lũ trẻ con kia mới vô có mà phải ở trong cái cảnh khổn đốn tiều tụy như thế. Cứ tình-trạng ấy thì bảo chẳng nó đi học cho chăm làm sao được. Không đi học có nên con cháu gì không, chỉ bằng bắt ở nhà cho chăn giúp cơm trâu, cắt hộ gánh cỏ, đỡ tiền thuê mượn, ấy những nhân-dân nhà quê thường nghĩ như thế cả, nên nhà trường thường thưa vắng, số trẻ con đến tuổi đi học rất nhiều, mà số học-trò ở học-đường rất ít, suy nguyên kỳ cố, chỉ tại cái đường sinh-nhai của dân nhà quê, gặp lúc eo hẹp và tại cha mẹ chẳng nó tham công tiếc việc mà chẳng màng việc học cho con cái đó thôi. Vậy muốn cho trẻ con đi học cho đều và cho đông, thì làm thế nào ? Như trên kia đã nói, trước hết phải có nhà trường sạch sẽ phong-quang, có đủ mọi sự tiện lợi, bàn thờ có xi-phờ ng tấm rửa, đan yến có thuốc tuần điều-trị ; sau phải nghĩ cách gì giúp cho sự nghèo nàn của cha mẹ chúng nó, như trích công-quỹ các làng ra lấy tiền mua bút giấy cho ai ủng con nhà nghèo, dụng ra những hội học-giới bảo-trợ để tương cấp cho học-trò nghèo, lập ra những học-đường công-quỹ, hay cấp học-bổng cho những con nhà đông con cái ; để giúp về đường vật-chất, nhiên-hậu mới chữa được cái bệnh chẳng màng việc học của nhân-dân chốn thôn-quê, là một cái bệnh từ xưa đến nay những giáo-sư các trường yêu nước thường than thở chữa được, mà nếu cái bệnh ấy chưa tiệt được, thì cái nền phổ-thông giáo-dục cũng khó mà thành được. Vậy tìm phương gì mà chữa bây giờ ! Đối với sự-thể ấy, tưởng-tượng như bây giờ trí thức còn hẹp hòi, không thể lấy lời phải mà diễn dụ cho họ biết tích lợi của sự học mà cho con cái đến trường được, phải bao nhiêu chỉ tốn cũng mặc thôi, họ vẫn không thiết gì đến việc học cả ; bọn lòng ấy có cái chức trách khuyến khích việc học trong dân-gian tại lại càng thờ ơ hững hẫm, phàm việc gì là việc quan, hay việc gì bó có ích cho dân, thì được thì cho mới miễn-mà cần-cố chứ việc học còn sơ mài gì mà họ cần

Thế thì phải dùng đến phương pháp cưỡng-bách mới xong. Bọn ta k' ông dám chắc rằng thi-hành được cái luật cưỡng-bách giáo-dục ở nước ta. Dân nhà quê đã sẵn « việc quan » như thế, tại chi bằng ta lợi dụng lấy cái đó, mượn cái thế lực ông quan, cái quyền ép cái trí mà bắt lý-trưởng các làng mỗi năm phải làm một bản kê-tên những trẻ con năm nọ lăng mình đã đến tuổi đi học, rồi đệ đến các ông hiệu trưởng để các ông ấy cứ chiếu theo sổ nhỏ ngồi có sẵn mà tư cho lý trưởng bắt đến học, nếu nhà nào dám giữ con ở nhà, thì sẽ phải phạt giam hay phạt tiền, hay là bị trước bộ ngồi thứ trong tương ấm ; thế sổ tên đi học miễn, trẻ con bây giờ là người lớn về sau, những trẻ con biết chữ bây giờ sẽ là những người dân có học-thức phổ-thông ở trong nước về sau này. Một vài nơi các quan phủ huyện đương cái phương pháp ấy đều được công-hiệu cả. Ta mong rằng trước khi luật cưỡng-bách giáo-dục lại-hành ở nước ta, thì cái phương pháp ấy có thể đem dùng tạm được, may ra hoàn cải được cái tình-trạng việc học ở nương-thôn bây giờ. Thứ nữa thì xin nhắc-luật bắt buộc rằng người nào có biết chữ quốc-ngữ, có một tờ chứng chỉ của một trường nào nhận rằng đã biết đọc, biết viết, biết tính toán và biết những tri-thức thông thường làm đàn một nước —, như từ nay về sau phải có bằng « Sơ-học yếu-lược » thì mới được làm chánh phó lý hay một chức gì trong hương-hội và công-văn thư-trát đều dùng chữ quốc-ngữ cả, thì dân nhà quê thấy sự học có thiết đến thân, mới chịu nộ nức cho con đi học ; chứ tức thì hình các làng ta bây giờ, thì chánh phó lý muốn người không được một người thông chữ quốc-ngữ, những chân trong hương-hội thì để thường chưa mấy người kỳ nổi ba chữ tên bằng quốc-ngữ, thậm chí xảy ra những chuyện nực cười như con kỳ cả vào cái đơn người ta kiện chi mà mình mà không biết, cũng những chuyện đáng ghét như ông chánh ông lý nào lúc sắp ra ứng cử chỉ tập ký có ba chữ tên mà không xong ! Còn những hàng đã quá tuổi vào các học-đường thì phải làm thế nào cho họ cũng được hưởng-thụ một phần giáo-dục ? Tất là phải mở ra những lớp người lớn cho phù thuộc các trường Sơ-học, để theo một chương-trình riêng mà dạy những người lớn tuổi và những học-trò quá tuổi ở trường Sơ-học thải ra. Những lớp người lớn ấy kinh-phí cũng không bao nhiêu, mong rằng nhà-nước sẽ cho phép lập ra khắp mọi nơi để thay cho những trường thư-ký bây giờ, chắc sẽ được kết-quả rất tốt.

3 *Chương-trình học.* — Trước khi chưa có một điều sửa đổi trong bộ Học-chính tổng-quy của quan Học-chính tổng-trưởng thì hẫn bắt các khoa học như địa-dư, cách-trí, luân-lý, lịch-sử, các ông đốc các hai dân bắt dạy bằng Pháp ở các trường yếu-lược và ở lớp dưới cấp trường kiểm-sổ cũng thế. Hiện nay một vài ông chỉ dạy vấn-vẹn bắt dạy bằng tiếng Pháp ở lớp sơ-đẳng và dự-bị, thì các khoa học ấy bằng chữ Pháp, thật không ích gì cho trẻ con mình, vì dường như chỉ học như vẹt mà thôi, chữ Pháp còn chưa hiểu hết, mong gì thâu tóat được tri-thức. Cái chương-trình hiện đang dùng trong các trường mà lại dạy bằng tiếng Pháp, thì thật không có bổ ích gì cho nền phổ-thông giáo-dục cả. Nương may đã được dạy bằng tiếng « mẹ đẻ » rồi, tưởng nên lấy làm mừng mà thâm tạ những vị thiết-kế của quốc-dân. Nhưng trong cái chương trình ấy nên tăng bớt vào đôi chút, cho những trẻ con khi tốt-

nghiệp trường yếu-lược sẽ có thể đem những tri-thức đã nhặt nhạnh trên ghế nhà trường mà ứng dụng với đời quen. Xưa kia dạy bằng Pháp-văn thì k ông nói làm gì, nay dạy bằng quốc-văn thì trở-ng cái trình độ mỗi lớp nên nâng cao lên một chút, nhất là về cách-trí, địa-dư và lịch-sử. Hội đồng duyệt sách và soạn sách của chánh-phủ mới đặt ra trường nên lưu-ý đến điều đó, thì cái bằng Sơ-học yếu-lược mới không cách xa cái bằng Sơ học tối-nghiệp quá, mà những hạng tốt-nghiệp trường Sơ-đẳng mới tiệm cho là có phổ-thông giáo-dục được.

(Còn nữa) N. Đ. P.

Cuộc công-thải Đông-pháp

Mở sổ lần thứ mười một

(Tiếp theo)

Những số được hoàn lại một trăm đồng là :

93.818	101.118	109.148	116.966
93.620	101.334	109.378	117.070
93.629	101.349	109.444	117.462
93.711	101.603	109.449	117.520
93.959	101.623	109.518	117.657
93.973	101.788	109.590	117.828
94.016	101.942	109.591	118.027
94.144	101.974	109.652	118.109
94.159	102.372	109.724	118.146
94.430	102.602	109.818	118.186
94.499	102.612	109.836	118.237
94.569	102.896	109.889	118.251
94.592	103.051	109.895	118.257
94.713	103.089	110.288	118.412
94.911	103.107	110.361	118.679
95.047	103.126	110.429	118.702
95.096	103.363	110.448	118.778
95.580	103.366	110.458	118.832
95.622	103.513	110.517	118.958
95.681	103.644	110.662	119.136
95.716	103.734	110.707	119.190
95.801	103.885	110.768	119.220
95.962	103.922	110.875	119.253
96.098	104.040	110.984	119.445
96.173	104.150	111.024	119.471
96.333	104.159	111.091	119.656
96.581	104.197	111.206	119.639
96.733	104.407	111.314	119.818
96.775	104.465	111.339	119.919
96.789	104.530	111.463	119.992
96.824	104.610	111.444	120.005
96.868	104.680	111.734	120.273
96.902	104.885	112.052	120.282
97.274	104.890	112.583	120.419
97.310	105.024	112.941	120.628
97.464	105.088	113.266	120.463
97.538	105.165	113.361	120.478
97.661	105.407	113.377	120.737
97.741	105.514	113.508	120.818
97.888	105.879	113.532	120.938
98.024	106.062	113.627	120.976
98.086	106.063	113.982	121.074
98.118	106.185	113.986	121.379
98.121	106.258	114.043	121.384
98.314	106.282	114.385	121.409
98.368	106.295	114.489	121.484
98.484	106.322	114.678	121.564
98.494	106.435	114.690	121.727
98.512	106.859	114.722	121.781
98.621	106.901	114.964	121.841
98.663	107.010	114.991	121.910
98.736	107.066	115.059	122.025
98.783	107.185	115.130	122.129
98.838	107.233	115.132	122.206
98.929	107.293	115.203	122.273
98.986	107.331	115.486	122.345
99.018	107.583	115.492	122.355
99.341	107.894	115.581	122.534
100.102	107.989	115.802	122.609
100.107	108.080	115.866	122.625
100.108	108.200	115.871	122.634
100.223	108.371	116.257	122.698
100.504	108.411	116.039	122.714
100.513	108.418	116.242	122.718
100.598	108.658	116.274	122.776
100.689	108.684	116.284	122.801
100.705	108.695	116.695	123.046
100.725	108.799	116.746	123.049
100.865	108.877	116.895	123.096
100.960	109.093	116.906	123.445

Những phiếu quốc-trái có số ở trên này thì được lĩnh tiền tại các Kho-bạc trong cõi Đông-pháp bắt đầu từ ngày 15 tháng giêng tây.

Khi lĩnh chỉ phải trừ tiền thuế nhà nước đã định mà thôi.

Các người có những phiếu ấy phải đem nộp phiếu tại Kho-bạc từ bây giờ để tiện việc kiểm soát. Khi nộp sẽ có giấy biên nhận.

Giải đáp những điều pháp-luật

CÂU HỎI. — Tôi xin trình quí-báo biết rằng khi cha tôi mất đi, và đã đoạn tang rồi thì anh cả tôi và tôi đem gia-tài ra chia vừa được bốn năm nay. Cái phần ruộng của anh tôi, cứ chiếu theo văn-tự của ông tôi lập đã 40 năm nay thì chỉ có mười mẫu thôi, song vì ruộng ấy ở giáp sông Hồng-hà thì đất phù-sa bồi vào nhiều mà nay lĩnh ra được 18 mẫu. Như vậy thì chẳng hóa ra tôi thiệt mất 4 mẫu ru ?

Vậy nhờ ngài làm ơn chỉ giáo cho tôi biết rằng nếu anh tôi không trả cho tôi 4 mẫu ấy thì tôi còn có thể xin tòa án bắt bỏ việc chia trước được không ?

TRẢ LỜI. Được, xin tòa án bắt bỏ hẳn còn kịp, vì rằng cái thời hạn tiêu duyệt về việc chia gia-tài là 5 năm, mà việc ông đây mới có 4 năm.

Vì là bất động sản thì phải đưa tại tòa án đệ nhị cấp ở tỉnh.

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 20 đó
15 giờ 21 độ

Giá thóc gạo :

Gạo hạng nhất, một tạ.		11 ¢ 00
— nhì,	—	10 40
— ba,	—	9 75
Thóc hạng nhất,	—	6 4\
Bắp ngô	—	7 00

Giá bạc. Kể từ ngày 13 Décembre 1924, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 10 f. 40

Quan Toàn-quyền đi kinh lược.

— Sáng nay mai thì quan Toàn-quyền Merlin cùng quan quyền Thống-sứ Krautheimer và quan hầu là đại-úy Bernard sẽ đi ô-tô lên Lạng-sơn, Cao-bằng, Bonera, Nguyên-bình, Ngân-sơn, Chợ-rã, hồ Ba-bể, Chợ-đồn, Phìa-khao, Nadon và Tuyên-quang. Ngày 22 décembre ngài sẽ trở về Hanoi.

Nghe nói Merlin phu-nhân cũng đi du lịch tại Ba-bể, nhưng lợi quan Toàn-quyền ở Cao-bằng gần trở về thì phu-nhân mới lên để gặp ngài ở dọc đường rồi cùng đến Ba-bể một lượt. Mấy hôm nay sở Du-lịch và sở Công chính đã cho đi lại để xem đường có được tốt không và nghe đâu những cách vận tải ở hồ Ba-bể không được lịch sự cho nên nay công xưởng Hải-phòng (Ateliers maritimes) ở Haiphong đã phải lo liệu các tàu tuyền để các ngài đi.

Còn việc sang Lào thì quan Toàn-quyền định sang giêng tây mới khởi hành.

ĐÃ CÓ BÁN :

TỤC TÁI-SINH-DUYÊN

Tiền-biên và Hậu-biên

Mỗi cuốn giá: 0$90

Đấu xảo canh-nông. — Hội-đồng xét thưởng cuộc đấu xảo canh-nông này đã định xong các giải thưởng rồi. Sáng hôm nay hồi 9 giờ rưỡi quan Toàn-quyền đi đến chủ lễ khánh-thành có quan Thống-sứ cùng các quan trong Hội-đồng tổ chức ra ngồi tiếp tân ngoài công. Quan Toàn-quyền đi xem hết các khu, chuồng ngựa, chuồng trâu, chuồng bò, cừu, dê, lợn, gà vịt cùng những nơi bày các thứ rau đậu, vân vân. Ngài thấy giống vật bên này nuôi được to béo như thế thì lấy làm ngợi khen lắm.

Hoàng-thân Damrong về Xiêm. — Hoàng-thân Damrong và các công-chúa đi với ngài đã trở về Bangkok ngày 12 décembre.

Quan Thống-soái mới đi thanh-tra. Quan Thống soái mới của Đông-pháp là nguyên-soái Andlauer đã đi thanh-tra bên Pnom-Penh ngày 10 và ngày 11 décembre. Ngày hôm qua ngài đã trở về Saigon.

Ngạch Tư-pháp. — Quan Chưởng-lý Toussaint ở Pháp đã xuống tàu *Amboise* ngày 4 décembre. Chừng đầu tháng giêng thì ngài tới Hanoi.

Ngạch Nông-chính. — Ông Bùi-quang Chiêu giám-đốc hạng nhì ngạch Nông-chính Đông-dương tòng-sự tại Nam-kỳ nay thuyên sang Cao-mên.

MUỐN BÁN ĐỒ ĐẠC

Hỏi ông BELLEVILLE ở nhà-thương Bảo-hộ.

VÌ ĐI MÀ BÁN

Một cái auto Citroën 10 mã-lực, rất tiện sử, máy rất tốt, lại có nhiều đồ phụ-thuộc, từ lúc mua đến nay bao giờ chủ-nhân cũng cẩm máy lấy.

Giá bán ha là : 17.000 francs, *lấn ngay cũng được. Xin cứ hỏi quan Ba Schérer ở Cité Jaureguiberry, số 12.*

Ngạch tòa sứ. — M. Nguyễn-huy Thụy ký-lục thượng hạng hạng nhì, tại tòa-nhì phủ Thống-sứ, được phép nghỉ 29 ngày.

M. Đặng-trần-Viên, thư-ký hạng năm ở Hà-giang, được phép nghỉ 15 ngày.

M. Trịnh-đình-Hiến, thư-ký hạng nhì được thêm hạn nghỉ một năm không lương.

Ngạch thừa-phái. — M. Nguyễn-tiến-Lương, thừa-phái hạng năm ở Hải-ninh, được phép nghỉ 29 ngày.

M. Ngô-văn-Lâm, thừa-phái hạng ba, ở Hải-ninh nay tạm quyền lục sự tại tòa án đệ nhị cấp ở đấy thay M. Nguyễn-Lương.

M. Hàn-ngọc-Luyện, thừa-phái hạng tư ở Bắc Ngân-sơn (Bắc-kạn), được nghỉ 6 tháng.

M. Phạm-sĩ Dị, thừa-phái hạng tư, ở Hà-giang, được nghỉ 6 tháng.

M. Đàm-đình-Bồi, quan làng Manda, tổng Ngương-đông, châu Quảng-uyên (Cao-bằng), đã trúng tuyển số thứ ba, kỳ thi tại-k oa ở Cao-bằng năm 918, nay được bổ thừa phái hạng năm, thường tăng cửu-phẩm văn-giai (9. 2) và bổ đi châu Nguyên-bình.

Trục xuất ra ngoại. — Những người Trung-hoa có tên sau này vì không có trụ sở nhất định ở Đông-dương đều phải trục ra khỏi địa hạt Đông-pháp.

Trần-văn-Phúc, Vong-cheong-Nei, Chéong-sui-Pen Ype-cheong - Pion-Liuo-a Sang.Moune-Jong Ming, Vinh, Phát, Rui phung-Lam. Lon - Sang, sao-Pac, Chuong-Man, Cheng-Ni-a, Yuong-san-Phu.

NHÀ CHỚP BÓNG PATHÉ HANOI

CHƯƠNG-TRÌNH

Từ thứ sáu 12 đến thứ năm 18 Décembre 1924

TẤN

LE CALVAIRE DE LAVINIA MORLAND

Là một tấn bài-kịch rất cảm-động chia làm 5 phần.

CÔ MISS MIA MAY

là một vai đào Hoa kỳ rất đẹp

Lời dặn quan trọng : Trong vụ ở Hanoi có diễn kịch này, mỗi tuần lễ chỉ có một chương trình mà thôi.

PHÒNG - THĂM - BỆNH

CỦA QUAN

Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET

Thương thọ độ ngũ đẳng Bảo-đại bội-tinh. Nguyên chuyên về ngoại-khoa tại bệnh-viện Tunis, Fes, Rabat, Casablanca Port-Said (Ai-cập) Huế.

Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu, bệnh giang mai

Cho khám bệnh : Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ — chiều 14 — đến 17 —

KHÁM BỆNH : Giá 3 đồng một lần

XIN GIẤY LÀM-CHỨNG : Giá 1 $ 50

Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA-LONG, 23, cuối nhà số 236

téléph.

Có một ông trước đã làm Công-sứ ở Bắc kỳ, hiện đang ở bên Đại pháp, trong một xứ khí-hậu rất tốt, sẵn lòng nhận trong nom giùm hộ cho một hai cậu trẻ con An-nam sang học bên Qui-quốc. Ai có cần đến thì xin hỏi ở nhà báo này.

BON INDOCHINOIS

Bán-hiệu cần đóng một tờ Bon Indochinois 50 $ 00 (giấy quốc-trái Đông-pháp) để nộp tiền án-quĩ.

Vậy ngài nào có thứ phiếu ấy xin đem ngay lại sẽ được giá cao.

HOÀNG-XUÂN-LAN,

Chủ hiệu Fonderie Tonkinoise

83 Me, Henri d'Orléans — Hanoi

HIỆU BÀO-CHẾ :

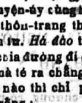
CHASSAGNE

59, Rue Paul-Bert, Hanoi

Có bán đủ cả các thứ thuốc

NÊN HỎI QUYỂN MẪU HÀNG (CATALOGUE) Ở ĐÂY

PHARMACIE FRANÇAISE & INDIGÈNE

Pharmacie Montès

54, RUE PAUL-BERT, HANOI

DẦU GAN-CÁ-VIÊN

(Capsules huile de foie de morue)

Mỗi ngày uống bốn viên, chỉ 1 viên, chiều 2 viên, trước khi ăn cơm.

GIÁ MỖI lọ : 0$90

油 肝 鈣 員

早 飯 式 兩 服 飯 式 員 前 飲 油 魚 金 魚

May áo tốt nên cẩn thận. — M. Ng-văn-Anh ở dốc bàng Gà số 59 trình Cảnh rằng Cả-Đê là thợ may, bỏi-tín mất mấy cái quần áo đang 45 đồng rồi trốn đi mất.

Ốm đường. — Có một người ốm nằm ở đường mà không rõ căn cước ở đâu thì đã đưa vào nhà thương để điều-trị

BÁN NHÀ VÀ ĐẤT :

Tại đường Quan Thánh số 77, muốn mua cả hay một phần cũng được.

Hỏi tại : M. NGUYỄN-HỒNG-VŨ, 16, Rue de la Citadelle, Hanoi.

Hội chợ Hanoi

Làm thứ năm

Đã bắt đầu mở từ 30 Novembre đến 14 Décembre 1924.

Quan Đốc-tờ Bi-cô-man

Y-khoa tiến-sĩ

Chữa các chứng bệnh đàn ông, đàn bà, con gái, các chứng khí hư, các bệnh sốt thường, cảm vì nắng nước, các bệnh lậu, giang-mai, lở, đau mắt, các chứng sài trẻ-con.

Phòng khám bệnh chính tại phố hàng Gà, số nhà 33, Hanoi dây nói 314.

Quan Đốc-tờ có sở nhà cho người ốm, người ốm đến nằm, ai cần lại hỏi. 2062

VIỆC BẮC-KỲ

THANH-OAI (HÀ ĐÔNG)

Chữa cháy hay hỏi của ? — Trong khi làng Bình-đà phát hỏa, tiếng nhà nỗ đùng đùng cùng với tiếng kêu khóc của hàng trăm con người, thực là thảm thương. Trong những lúc nguy cấp như thế, giữ gìn giúp đỡ cho nhau chẳng hết, thế mà có những kẻ nhân lúc ấy mà bỏi của, thực là tàn nhẫn thật. Người nào chạy được cái gì ra khỏi đống lửa thì lại bị bọn ấy đổ lấy mà cầm đi mất, thậm chí có người chạy được giắm bảy thước trong nhà ra khỏi cổ ổ cháy đã tưởng là không mất, đã đâu khỏi cái tội lửa cháy lại phải cái nạn mồm cháy. Đám cháy hôm ấy kể có hàng nghìn con người, nếu ai cũng một bụng đi cứu hỏa thì làm gì mà các khỏ chủ chẳng còn vớt vát được đôi chút. Lại có kẻ thì đứng ngoài mà bông đùa nhẩn-nha câu rất khả ố nữa.

Ôi ! Ngán thay cho đạo-lý nhân tâm của người mình bại liệt đến thế là cùng cực !

Đ. L. B. lai cảo.

VIỆT-TRÌ

Một bọn ăn cắp gà. — Xin mách bà con ta ai nấy nên lưu ý là hãy lâu ở đây mới có một bọn đi ăn cắp gà, bọn nó có một bà già, hai đứa con gái và bốn đứa đàn ông, ăng đi với nhau, đội hai cái thúng che mẹt, trên có để các đồ lặt vặt hình như một bọn đi làm ăn đâu về, mà kỳ thực là chúng đi rong để ăn cắp gà trói bỏ thúng đấy. Như chiều 7 ôm thứ năm mới đây có người đã bắt gặp chúng bắn một thúng gà 12 con cho một nhà hàng ở phố bờ sông, con nào chúng trói chân cả, cứ ung vi vàng bán rẻ rồi kéo nhau đi. Vậy bà con ta phải nên lưu ý đến.

THUẬN-THÀNH (Bắc-ninh)

Sao không dựng cái bia hạ mã ? — Ai đi qua cửa phủ cũng phải tức giận về cái thủ-đoạn của mấy tên lệ ra nơi với hành khách qua đường là bắt các người già người trẻ hễ qua cửa phủ là bị chúng bắt xuống xe, nếu không thì chúng đánh đập phun xe rất là tàn nhẫn. Gớm nhỉ ! bách nhỉ ? mấy người dân ngu đại ai trông thấy cái cảnh cầu cơm ở cửa các chú mà chẳng ghê, chẳng phải xuống xe !

Có nhẽ tôi thì mấy tên lệ nói là vì có lệnh truyền, vậy hãy hỏi lệnh ấy là lệnh của ai và sao không bắt cả những người đi xe ngựa hay xe-hơi xuống nữa có được không ? Nếu có lệnh sao không yết-thị hay là không dựng cái bia chạ mẫ ở ngoài cửa cho công-chúng đều biết có được không ? Hãy hỏi.

Bích-thủy lai cảo

PHÙ-LANG-THƯƠNG

Cái nạn xe lửa. — Hồi 10 giờ rưỡi hôm thứ năm vừa rồi chuyến xe lửa đi Na-châm tới cách gare Phù-Lang-thương độ hơn một kilomètre thì dụng phải người con gái mười bảy tuổi, rõ qua đường sắt, đâu bị thương nặng lắm. Bây giờ ông sếp gare ở đấy đã báo mang vào nhà thương điều trị ngay, chẳng biết có sống hay không.

Chi-Phương lai cảo.

HƯNG-YÊN

Cháy. — Chiều 11 Décembre hồi gần 6 giờ nhà bà Quản-Ba ở phố lán-nhân) hát-hỏa cháy mất một cái nhà bếp Thiệt hại không mấy. Duyên-do làm sao mà cháy thì chưa rõ: nhà chủ thì hộ là có người thủ đốt, nhưng có người cho là bắt cẩn bỏi vì dạo này giới hanh quá mà phần nhà ấu nhà bà-liện không đun cả, cứ mua rơm rác về đun, vô ý một tý cho nên mới hỏi như vậy.

Sởi, đậu mùa. — Hạt Ân-tì vừa có bệnh sởi và bệnh đậu mùa. rẻ con chết về bệnh ấy đến 5, 6 đứa rồi. Quan thầy thuốc đã về tận các làng ở hạt ấy để chẳng đậu.

VIỆC KINH-ĐÔ

Ái tín. — Bản-quán được tin buồn rằng quan Tả-tôn-thanh là ông Bửu-Phong tạ thế tại nơi tư-đệ của ngài tại Âu-cựu ngày 6 décembre.

Ngài là tòng-đệ của Hoàng-thượng, vậy nên từ khi ngài anh bệnh cho đến khi từ-trần thì đã được Hoàng-thượng hết lòng cứu tế.

Bản quán có lời kính viếng ngài và chia buồn với qui-quyến.

Các huyện, phủ bán gạo cho dân. — Từ khi có gạo mới của chánh-phủ Bảo-hộ mua gửi đến xứ này để bán cho dân nghèo thì đã gửi về các phủ huyện để bán lại cho dân. Giá gạo ấy so giá gạo chợ thì chỉ hơn một tí tí thôi, tuy là lợi ấy chẳng bao lăm mà người ta đến mua đông lắm mà cũng nhờ có gạo ấy mà dân nghèo được nhiều phương tiện lợi mà để được sự thực dụng thường ngày, nếu chẳng có gạo ấy thì sự co-cận chắc là chẳng tránh khỏi vậy.

(Xem trang thứ ba, cột thứ ba).

THÚY-HỬ

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Chu-đồng ngảnh đầu trông lại, thấy một sau không có một ai, mới dám trả lời rằng :

— Thế ra *Bảo-chinh* không biết cái lòng tử-tế cho tôi. Tôi sợ *Lôi-hoành* chấp mê, không dám tha ông. vậy nên mới lừa cho hắn vào đánh cửa trước, rồi tôi ở mặt sau, mở một lối ra để nhường cho ông chạy, ông không biết nay sao. Bây giờ ông đừng đi đâu cả, cứ vào *Lương-sơn-bạc* thì có thể yên thân được.

Triều-cái nói :

— Ba-tư cái ơn cứu mệnh, sẽ xin báo-đáp về sau.

Chu-đồng đang đi thì bỗng nghe tiếng *Lôi-hoành* ở phía sau ứng quát to lên rằng :

— Đứng để cho quân giặc chạy thoát.

Chu-đồng bảo *Triều-cái* rằng :

— Ông cứ vững lòng mà chạy cho mau, tôi sẽ có cách khiến hắn phải trở lại.

Chu-đồng ngảnh đầu lại bảo *Lôi-hoành* rằng :

— Có ba tên giặc chạy về con đường nhỏ phía đông, *Lôi* đó đầu nên mau mau đuổi bắt.

Lôi-hoành liền đem bọn thổ-binh đi về con đường nhỏ phía đông để đi đuổi bắt. *Chu đồng* thì vừa nói chuyện với *Triều-cái*, lại vừa giả-cách đuổi theo, mà kỳ-thực là có ý hộ-vệ phía sau để khiến *Triều-cái* đi cho được thoát.

Khi *Triều-cái* đi đã xa rồi không thấy bụi đâu nữa, *Chu-đồng* mới giả-cách ngã ngựa, nằm lăn ra đấy. Bọn thổ-binh theo kịp tới nơi, vội-vàng xúm nhau đỡ dậy.

Chu đồng nói :

— Đêm tối lờ-mờ, không trông rõ đường, thành ra xảy cẳng, trượt xuống ruộng bùn, bây giờ sai một về bẩm tả.

Huyện-úy nói :

— Chính tên đầu đảng chạy trở về mất rồi, biết làm thế nào ?

Chu-đồng nói :

— Không phải tôi không có sức, chỉ vì đêm tối như mực, để đến nỗi lỡ việc. Bọn thổ-binh này toàn là vô-dụng, không một kẻ nào dám xông-pha.

Huyện-úy lại thúc giục bọn thổ-binh đi đuổi theo. Bọn thổ-binh nghĩ thầm : Hai viên đề-hình còn chẳng làm nên việc, có nỉ dám cố sức đuổi theo đâu, huống chi là bọn ta, phỏng làm gì nổi.

Bọn thổ-binh nghĩ vậy, đuổi bảo một lúc, rồi quay lại bảo rằng :

— Đêm tối quá không biết lối nào mà đi cho được.

Lôi-hoành cũng giả cách đuổi theo. Trong lòng nghĩ thầm rằng : *Chu-đồng* vẫn lại quên biết *Triều-cái*, ai ngờ hắn dám thả cho *Triều-cái* chạy, thành ra chỉ ta là không được làm cái ơn riêng.

Lôi-hoành quay lại bảo rằng :

— Đành chịu thôi ! Không thể nào đuổi được bọn giặc ấy nữa.

Huyện-úy cùng hai viên đề-hình kéo vào thôn-trang thì bấy giờ vào đã canh tư. *Hà đào* thấy mọi người lật-đật của đường đi đuổi suốt đêm hôm ấy mà tả ra chẳng bắt được một tên giặc nào thì chỉ phàn-nàn kêu khổ mà rằng :

— Thế này thì tôi về bẩm với quan phủ *Tế-châu* làm sao cho được !

Huyện-úy tức thì bắt mấy nhà lân-bang để giải về nộp quan huyện *Vận-thành*. Quan huyện *Vận-thành* suốt đêm hôm ấy không ngủ, cứ đợi tin báo về xem thế nào. Sau nghe nói quân giặc chạy thoát, chỉ bắt được có mấy nhà lân-bang, liền truyền đòi bọn lân-bàng vào để tra hỏi.

Bọn lân-bàng bẩm rằng :

— Chúng tôi đầu gọi là lân-bàng *Triều Bảo-chinh*, nhưng kẻ xa cách hai ba dặm đất, mà kẻ gần cũng ở khác thôn. Trong lúc đêm-tăng hắn vẫn thường có những tay sang-kiếm ra vào, còn bản làm những việc gì thì chúng tôi thật quả không thể nào biết được.

Quan huyện *Vận-thành* cố tra hỏi mãi, chỉ cầu làm sao cho được một người ở trong bọn *Triều-cái* mới nghe. Bọn lân-bàng bẩm rằng :

— Bây giờ muốn biết đầu đuôi thế nào thì tất phải hỏi những người trang-khách của hắn.

Quan huyện *Vận-thành* nghe nói, phán rằng :

— Ta sẽ sai bọn trang-khách theo bẩm trốn đi cả rồi !

Bọn lân-bàng lại bẩm rằng :

— Cũng có lẽ không bằng lòng theo, hãy tròn ở đấy.

Quan huyện *Vận-thành* nghe nói, trực-ấc phải người theo bọn lân-bàng bắt chỉ dẫn về *Đông-khê-thôn* để nã-trốc mấy người trang-khách nhà *Triều-cái*. Hồi lâu, bỗng thấy bọn công-sai bắt được hai người trang-khách giải về.

Lúc đầu tra hỏi, chàng còn chối-cãi không biết, sau bắt-đắc dĩ mới chịu thú rằng :

— Trong bọn 6 người đồng mưu với *Triều-cái*, chúng tôi chỉ biết một người ngồi dạy học ở trong làng, tên gọi *Ngô-dụng*, một người tên gọi *Công-tôn-thắng* và một người là *Xích-phát-quỉ Lưu-đường*.

Phủ-doãn phán rằng :

— Nếu đã biết rõ họ tên thì tất tố nào rồi cũng bắt được.

Nói xong, lại truyền đưa *Bạch-thắng* vào nhà giam, rồi tra khảo gọi *Hà-đào*, sai đem quân đến *Thạch-kê-thôn*, để nã-trốc bọn anh em nhà họ *Ngưu*.

(Còn nữa)

— Ba người họ *Ngưu*, tên gọi là gì, quê-quán ở đâu, nhà-ngươi phải thú cho thật !

Bạch-thắng không thể chối cãi cho được, mới phải bẩm rằng :

— Ba người họ *Ngưu* ấy, một người tên gọi *Lộp-địa-thần-tử Ngưu-tiến-nhị* ; một người tên gọi *Đoản-mệnh-nhị-lang Ngưu-thiết-ngưu* và một người tên gọi *Hoạt-diêm-la Ngưu-tiến-thất*, đều người ở *Thạch-kê-thôn*.

Phủ-doãn phán rằng :

— Vậy còn ba người nữa họ tên là gì ?

Bạch-thắng bẩm rằng :

— Một người là *Trí-đa-tinh Ngô-dụng* ; một người là *Nhập-vân-long Công-tôn-thắng* và một người là *Xích-phát-quỉ Lưu-đường*.

Phủ-doãn phán rằng :

— Nếu đã biết rõ họ tên thì tất tố nào rồi cũng bắt được.

Nói xong, lại truyền đưa *Bạch-thắng* vào nhà giam, rồi tra khảo gọi *Hà-đào*, sai đem quân đến *Thạch-kê-thôn*, để nã-trốc bọn anh em nhà họ *Ngưu*.

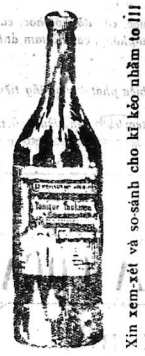
(Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Rượu bổ-đào:

TONIQUE TONKINOIS

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc vẽ những hình lạ, làm trò-cười cho trẻ-con và người có tri khôn, thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to !!!

Ngày mùng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tôi Nội-các phụng lời chân phê rằng :

Chiếu nay đại được phòng cầu MONTÈS qui dâng, có chế nên một thứ rượu bổ để tăng ngự dùng quả rất hay, đáng nên gia thưởng, trước lạc phê thì giữ cho qui được phòng chế-tạo để lâu thành-giả.

Khâm thử.

嘉獎製造酒補精試驗有效此

欽此

內閣奉

時

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kê những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS

54, Phố Tràng-tiền, 54

HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư tờ báo này.

MỘT DỊP HIẾM CÓ

Thứ serge toàn laine mùa huyền — khổ rộng 140c/m. Dùng may quần áo đàn ông thì thực đẹp, giá 2 $ 80 và 3 $ 50 một thước.

Mỗi xin mẫu tại hiệu : H. Vallée, 37, phố Paul Bert, Hanoi.

Xin gửi luôn cả timbre để giả lời.

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC

NAM-BAO

16, Rue de la Soie, 16

HANOI

Bán đồ vàng, đồ bạc : các thứ mặt đá thực và giả, kính gọng đồi mồi, đồng hồ quả quít, ô đán bà, giầy cườm, giầy kim tuyến, giầy nhung, v. v.

Vàng đúng tuổi và bạc nén.

Thợ khéo kỹ công và giá thực.

2017

Cái chương-trình việc công-tác ở hạt Trung-kỳ về năm 1925

Cái chương-trình các việc công-tác ở xứ Trung-kỳ, về năm 1925, do sở dự toán bản hạt theo như biểu tổng kê sau này :

Khoản thứ nhất, về các con đường bản hạt số tiền dự-định 826 850 đồng.

Khoản thứ hai, về việc kiến-lý các con sông dùng về việc giao-thông như xây đường ke, vét đáy sông v. v. số tiền dự định 27 400 đồng.

Khoản thứ ba, về việc ngự-hàm và dẫn-thủy cho việc canh nông, số tiền dự định 3 200 đồng.

Khoản thứ tư, về việc tu tạo các công sở :

1· Về các sở chính-trị và các tài-chính số tiền dự định 28.500 đồng về việc tu tạo.

2 Về các đồn khố-xanh, các sở cảnh-sát và các sở và các sở Mật-thám số tiền dự định 22 300 đồng về việc tu-tạo

3· Về sở Canh-nông và Thương-mại số tiền dự định 17.500 đồng về việc tu-tạo.

4· Về các sở Lâm-chính số tiền dự định 10.500 đồng về việc tu-tạo.

5· Về các sở Thú-y số tiền dự-định 3 000 đồng việc tu-tạo.

6· Về các sở Công-chính số tiền dự định 6 100 đồng về việc tu tạo.

7· Về các sở y-tế số tiền dự định 68.400 đồng về việc tu-tạo

8· Về các sở Học-chính số tiền dự định 126.950 đồng về việc tu-tạo.

Khoản thứ năm về sửa sang trong thành phố :

1· Về việc chữa sửa các con đường số tiền dự-định 49.200 đồng.

2· Về việc chữa sửa các chợ bùa số tiền dự-định 8.200 đồng.

3· Về việc vệ-sinh chung trong thành phố như việc đặt máy ở các giếng nước và xây cống ở các con đường v. v. số tiền dự định 14.800 đồng.

Khoản thứ sáu về việc chữa sửa các khi cụ của các sở công-chính, số tiền dự định 21.00 đồng.

Kì còn thứ bảy về việc lý-khám và trù-liệu để thảo luận bản chương-trình về các việc công-tác trong toàn hạt Trung-kỳ, kinh-phí hết 31.500 đồng.

Tổng cộng là 765 200 đồng.

Số bạc ấy là do sở dự-toán Trung-kỳ nể năm 1925 sắp đến đây, ở bản-hạt cũng còn nhiều công việc to lớn khác nữa, sẽ nhờ sở dự-toán Đông-pháp phụ cấp cho.

Giúp các nhà bị nạn Trung-kỳ.

— Tiếp với một số báo trước, nay xin đăng danh-sách các nhà từ-thiện quyên vào số thứ hai giúp các nhà bị nạn Trung-kỳ như sau này :

Đức Khôn-nguyên Hoàng-thái-hậu 300 p ; Đức Khôn-ng i Hoàng-thái-hậu 300 p ; Các quan trong Nam-triều từ ngũ phẩm trở lên. Số thứ hai 300 p ; S. E. Tôn-Đam, tổng-đốc bưu-tri 20 p ; S. E Mai-trung-Cát, tổng-đốc nguu tri 20 p ; Dân sáu hộ thành phố Huế 9 p. 25 ; hội kỹ-nghệ và thương mại Trung-kỳ 1000 p ; Nhà máy nấu rượu Đông-pháp 1000 p ; M. A. R. Fontaine 50 p ; tỉnh Vinh, số thứ nhất 2.326 p ; tỉnh Thanh-hóa, số thứ sáu 3.376 p 90 ; tỉnh Nha-trang, số thứ nhất 2648 p ; tỉnh Thanh-hóa, số thứ bảy 907 p ; Rạp chớp bóng Hương-giang, Huế 71 p.30 ; tỉnh Phan-rang, số thứ nhất 485 p.91 ; MM. Vallerin 5 p ; Demay 5 p ; Le oy 40 p ; Tutier-Fajolle 30 p ; Duval 10 p ; Bruel 7 p ; Bùi-Đình 10 p ; Dubois 20 p ; Burdin 10 p . Levadoux 25 p ; Dervaux 50 p ; Amelet 5 p ; Morin gere 5 p ; Ng-thành-Châu 15 p ; Chauvin 10 p ; Daigre 5 p ; Ưng Dư 20 p ; Rignux 5 p ; S. E. Tôn-thất-Hân 50 p ; MM. Chaulet 10 p ; Boiboissel 5 p ; Surnguc quyên lần thứ hai 10 p ; tỉnh Thanh-hóa, số thứ tám 2.580 p ; thành-phố Tourane 500 p ; Đức cha Allys 50 p ; R. P. Chabanon 20 p ; R. P. Boillot 5 p ; R. P. Mathieu Mỹ 2 p ; Học-sinh trường nhà Dòng 23 p ; R. P. Darbon 5 p ; R. P. Pierre Luận 3 p ; Nhà tu kín Phú-cam 5 p ; Tiền quyên tại nhà thờ Huế ngày lễ Toussaint 27 p.20 ; MM. R. P. Lemeste 5 p ; R. P. Thăng 5 p ; R. P. Stoeffer 3 p. ; R. P. Trần 2 p ; R. P. Fasseaux 2 p ; R. P. Piéton 5 p ; R P. Kaichinger 3 p ; R. P. Godet 5 p ; R. P. Joseph Trang 2 p ; trường Pellerin Huế 100 p ; trường Jeanne d'Arc Huế 25 p ; Các bà phước Nam Phú-xuân 10 p ; Hội Ái-hữu sở Thú-y 20 p ; MM. Phan-đình-Vị 5 p ; Hồ-đức-Biên 2 p ; Tôn-thất-Phương 1 p.50 ; Võ-v-Chay 2 p ; Ng-văn-Huệ 3 p ; Boan-trọng-Thành 5 p ; Các người công sự tại sở Thú-y 12 p ; tỉnh Vinh, số thứ hai 1.836 p.10 ; Ưng-Đệ 3 p ; Trần-quang-Khải 3 p ; Lê-khắc-Tường 2 p ; Hà-văn-Lang 2 p ; Trần-văn-Lý 2 p ; Ưng-An 2 p ; Tôn-thất-Tập 2 p ; Bùi Hoành 2 p ; Ng-văn-Trị 1 p ; Hoàng v-Bính 1 p ; Hà-Mão 1 p ; Châu-văn-Chuẩn 1 p ; Lê-quang-Tức 1 p ; Ưng-Hạnh 1 p ; Henri Paul 1 p ; Ng-Đạm 1 p ; Hồ-đăng-Phác 1 p ; Hồ-văn-Thảy 1 p ; Ng hữu-Đồng 1 p ; Các người ngạch dưới tại tòa sứ Thừa-thiên 6 p.50 ; Hội Ái-hữu Công-chính 50 p.

Cộng	18.793 $ 66
Số thứ nhất	28 372 . 72
Tổng cộng . .	47.166 $ 38

VIỆC TRUNG-KỲ

QUẢNG-BÌNH

Nhà nước mua ghe. — Có tin rằng nhà nước định mua ghe ở bản-hạt, để bán lại cho các lái-buôn trong tỉnh Phú-yên, vì tỉnh ấy, số ghe thuyền bị chìm đắm, vỡ nát về trận bão lụt vừa rồi nhiều lắm, theo biên-bản kê-khai tính ra đến 310 chiếc. Bởi vậy nên việc thông-thương phải đình-đốn lại mà các lái buôn có muốn đóng ghe thuyền mới để buôn bán lấm ăn, cũng không thể đóng nổi, vì trong xứ ấy vừa qua một trận thiên-tai, số nhà bị trở, đổ đến 15.960 cái, vừa nhà tranh vừa nhà ngói, nay trùng-tu lại, thì thế tất giá sống gỗ tre mây phải tăng lên cao, gặp mấy lần hơn, mà những vật liệu ấy, lại chính là những vật liệu để chế-tạo ghe thuyền đó. Vì cái tình-trạng như thế, cho nên các nhà buôn ghe buôn thuyền khó bề khởi nghiệp lại được.

Tỉnh Phú-yên mà nghề buôn ghe buôn thuyền chậm khôi-phục đi ngày nào, thì nền kinh-tế trong tỉnh ấy chịu thiệt hại ngày nấy. Nay chính-phủ muốn giúp đỡ các lái buôn trong tỉnh Phú-yên gây dựng lại nghề cũ, nên định mua ghe ở các tỉnh Quảng-bình này, để bán rẻ cho họ. Nếu quả định liệu cách này, tưởng cũng là thiện sách vậy.

Cái tai nạn của nhà hàng-hải.

— Làng Vân-phú về phủ Quảng-trạch là một làng có nhiều người lấy nghề hàng-hải làm kế sinh-nhai, trong một năm họ thu lợi kể cũng khá nhiều. Nhưng vì họ hay mạo-hiểm, cho nên lắm khi bị nạn phong-ba, như mới rồi đây, trong tiết vũ-lạo này, mà có hai chiếc ghe dám bằng vôi vượt biển vào tận Nam-kỳ, để chở thuê, ở ngoài, làm ăn cam đớm như thế, cũng đáng khen thật. Tội nghiệp thay vì tài hay vạ gió, mà hai chiếc ghe ấy bị lâm-nguy ở giữa chốn đại-hải ba-đào. Số là khi chạy ngang qua chỗ giáp-giới hải phận Quảng-trị và Thừa-thiên, bỗng gặp phải một cơn mưa gió phũ phàng, đánh đắm cả hai chiếc ghe trong một lúc, hồi bấy giờ vào quãng 4 giờ đêm, lại nhằm vào hôm ba mươi tròi biển một màu tối đen như mực, cảnh tượng ghê gớm không-khiếp là thường. Cũng may, bọn thủy-thủ đó, họ biết trước tai nạn sắp đến, nên ai nấy đều dự-phòng cả, người thì đeo vào cột-buồm, người thì bám vào tấm gỗ, cứ bồng bềnh trên ngọn sóng, gần đến hai giờ đồng-hồ, vừng đông mới mọc, cảnh-tượng hắc-ám biến đổi ra cảnh-tượng quang-minh, thì họ mới rông thấy bãi cát, cố hết sức bình-sinh mà bơi lội để tránh nơi khổ hải; khi đã thoát hiểm được rồi, anh em gặp nhau mới biết rằng thiếu mất ba người! Cảm-cảnh thay! Nhưng thế cũng đã là may lắm rồi. Còn những người thiệt mạng kia, có lẽ người thì vì tỉ tỷ thế mạnh quá sức không chống nổi bị sóng đập giữ vòi, mà phải chết đuối, người thì bị cá xà cá mập nó nhai tươi nuốt sống đi rồi. Ghê thay!

Nghe những lời thuật chuyện lại của mấy người lái bạn ấy, nghĩ cũng đã khiếp thật!

Nghề hàng-hải của con nhà ghe mành gian-nan nguy-hiểm là như thế nào.

Thế là một trận cuồng-phong nổi lên trong khoảnh-khắc, mà làm chết mất ba mạng người và chìm hết hai chiếc ghe, trị-giá trên nghìn bạc. Tội nghiệp hai cái gia-đình nhà ấy!

Án-tiền. — M. Lục thừa-ký tòa Sứ Đồng-hới mới tạ thế hôm ba mươi tháng mười tạ.

M. Lục là một người làm việc cần-mẫn và linh-lợi, quan trên có lòng tin yêu. Vậy có lời phân-ưu cùng quí-quyến.

TOURANE

Các cô nữ học-sinh Pháp đi du học. — Các cô nữ học sinh bên Pháp qua đất lịch cũng Đông-dương, do đường lộ từ Bắc-kỳ vào Trung-kỳ, đã tới nơi Đà-nẵng chiều hôm 6 décembre, trú tại khách sạn Morin, 11 có cả thảy.

Sáng chủ nhật 7 décembre, các cô đến thăm tòa Đốc-lý; 9 giờ sáng đi chơi núi Ngũ-hành, các cô ăn cơm trưa trên núi, ngoạn thưởng phong cảnh, đến chiều mới trở về Hàn.

Tối chủ nhật, tại tòa Đốc-lý đặt tiệc khoản đãi các cô, có mời các qui quan, qui phu-nhân đến dự tiệc; trong xéc hôm ấy cũng có mở cuộc dạ yến và khiêu-vũ rất vui.

Qua sáng hôm sau các cô đi vào Faifo.

Đức Đông-cung đi du học. — Đức Đông-cung đi sang Pháp du học lần t ứ hai, đã ngự chuyển xe riêng từ Kinh-đô vào Đà-nẵng khi 10 giờ sáng ngày 9 décembre, ngài ghé vào tòa Đốc-lý đàm đạo một hồi, đến 10 giờ 21 thì từ biệt các quan Tây Nam rồi xuống tàu.

Có quan Khâm-sứ, các qui quan trú biện các tòa sở ở Huế và ở Hàn, các cụ Hộ công các quan văn võ triều tuần, các bà nữ-quan, thái giám, thị vệ v. v. và các quan tỉnh thân Quảng-nam, đều đến tiễn biệt ngài.

BÌNH-ĐỊNH

Cái mưu trộm cắp. — Độ này nghe sự trộm cắp nhiều lắm ; lại nghe đâu bọn chúng nó mới sinh ra một kế rất qui quyệt là lúc ban ngày chúng giả dạng người tử tế, ăn mặc chỉnh đốn, đi có thầy trò, bộ cứ chỉ ra dáng người sang trọng, và cũng làm ra thể đi đến người có quan hàm chức sắc gì đó.

Chúng cứ tìm tới các nhà giàu, hoặc hỏi thăm mèn nọ vật kia, là những vật qui, như vàng, ngọc v.v. Nhà chủ thấy người có về thượng lưu, nên cũng mời vào nhà trầu nước thết đãi. Hoặc gặp nhà nào có vật báu, thì sẵn lòng đem cho chúng coi; chúng coi rồi cũng chê xấu, hoặc khen tốt, mà trả giá cả lối thôi; đó là nhà giàu đã mắc kế của chúng nó rồi, vì chúng thấy vật báu đề chỗ nào, vô ra những đàng nào, thì đêm khuya sẽ tiện bề đột nhập. Mà gặp phải nhà nào không có báo vật thì chúng cũng hỏi thăm có nghe ai có những vật ấy, và muốn bán để chúng đi tìm mà mua. Bởi cớ chỉ và cách ăn nói của quân ấy để làm cho thiên hạ lầm lắm.

Nghe nói bọn ấy đã có ở thành phố Qui-nhơn đôi lần rồi. Khuyên ai nên chú-ý.

CUỘC THI CÂU-ĐỐI (1)

Câu ra :

Rằng nay thánh - trạch dồi - dào, tưới ra đã khắp.

Câu của đối :

Chịu tiếng vương-thần đường bệ, bước tới hẹp chi. Lạy trước phật-đài trần-tạ, ân bằng tái-sinh.

Sông-Hương, Vũ-ngọc-Kỳ
Travaux publics, Huế

* * *

Về đến quan-nha vội mở, tiệc hoa vui-vầy. Thấy một văn-nhân lồng khấu, bước làn dặm băng.

Trần lương-Giệm
10, Rue de Quảng-thị, Tuyên-quang

(1) *Tập một câu ở trong bộ « Tục Tái-sinh-duyên » mà đổi, chứ không phải tập Kiều.*

MỚI XUẤT BẢN TIỂU-THUYẾT RẤT HAY

GƯƠNG HIẾU NỮ

VŨ-CÔNG-NGHỊ dịch-thuật

Mỗi quyển cả truyện giá : 0$30

Ở xa gửi thêm 3 xu tiền bưu-phí, gửi recommandé thêm 8 xu cho ông :

VŨ-PHỤNG, 66, Rue Richaud, Hanoi

TIẾT-HIẾU-TRUNG

dit TRÚC-THÀNH

FOURNITURE GÉNÉRALE POUR CYCLES ET MOTOS

N° 35, place Neyret Hanoi 35.

Các đồ phụ tòng và chữa chạy bán giá đặc biệt :

Bicyclette PHILOS	45 $ 00	Bicyclette « VENUS »	50 $ 00
Enveloppe la pièce	1 . 60	Chambre à air la pièce	0 . 80

Các hàng khác đều bán hạ giá như thế cả.

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Thưa các ngài,

Đại Hội-đồng thường niên họp ngày 26 Octobre 1924, định chia lãi mỗi cổ-phần là 8 p. 68. Bắt đầu từ mồng 10 đến 20 Décembre này, cứ từ 20 giờ đến 22 giờ xin mời các ngài lại nhà hát mà lĩnh tiền lãi. Và xin các ngài nhớ mang giấy cổ phần và giấy thuế thân hay là giấy căn-cước đi mà lĩnh, nếu không có giấy thuế thân hay giấy căn cước thì phải có hai ông hội viên làm chứng.

Nay kính đạt
Hội đồng trị-sự.

Tối thứ bảy 13 Décembre 1924
KIM-VÂN-KIỀU (Đệ nhị)

Tối chủ-nhật 14 Décembre 1924
KIM VÂN - KIỀU

Tối thứ hai 15 Décembre 1924
TỪ - LINH

LỜI RAO BÁN ĐẤT

Muốn bán một khu đất chừng 2 000 thước vuông ở bên cạnh Nhà-Diêm, trước cửa 24 gian, chung quanh có sẵn tường.

Mua cả khu hay mua lẻ cũng được. Xin hỏi tại ông Ngôn, phố Mới, số 28, Hanoi, hoặc M. Khỷ ở Nhà-Diêm.

TRÀ VINH-MẬU

Bản-hiệu khai-trương ở *Quảng-đông bến Tre*, đã mấy mươi năm nay, có mời *những chế-tạo ở Vũ-di-sơn*, chọn các thứ trà đầu-xuân thượng-hảo hạng tại trận ngon rồi

cao như liên-tâm, ô long và thủy tiên, vân vân, dùng cách hóa-học điều chế, xe gần ai cũng biết tiếng.

Mới đây lại phát-minh một thứ trà liên-tâm nhỏ cánh, gọi là « SONG BÌ CHÍNH-THẢI DANH-TRÀ » cũng được nhiều qui-khách hoan-nghênh. Nay xin đem những đầu riêng của trà VINH-MẬU đăng báo, để qui-khách thưởng trà không cần nỗi mua lắm.

Các chi điểm bán trà VINH-MẬU :

Nam-định : phố Khách, số 144.
Hà-nội : phố Hàng-ngang, số 25.
Hải-dương : phố Khách, số 14.

Vinh-Mậu trà hiệu cẩn bạch

SÁCH MỚI XUẤT BẢN

LA COMPOSITION FRANÇAISE

aux examens franco-annamites

của M. L. HOULLIER

Giáo-sư trường Bảo-hộ soạn riêng cho học-trò Việt-Nam

Bán tại nhà in bản-quán

Giá mỗi quyển . . .	0 $ 30
Tiền cước mỗi quyển .	0 . 12

Ai ở xa xin viết thư về cho ông Bùi-xuân-Thanh

61 — 63, Rue du Coton — Hanoi

HÔTEL DE FRANCE

29, Boulevard Rollandes Hanoi

Đình-trình các qui-khách annam biết cho rằng, bao giờ bản-hiệu cũng có một phòng ăn riêng rất sạch sẽ lịch sự để các ngài dùng.

Giá buồng cho thuê có từ hạng 1 p. trở lên, cơm mỗi bữa 1 $.

ĐÃ NGON LẠI BỔ

Rượu ŒNO KOLA COCA là một thứ rượu rất bổ, pha lẫn với thứ rượu nho Grenache.

Rượu này của ông L. BLANC là người nối-nghiệp J. BLANC, quan bảo-chế nhất hạng chế ra.

Đã ngon lại bổ giá tiền cũng lại rẻ, chỉ có 2 $ 40 một chai lít.

Mỗi ngày ta chỉ dùng uống trước khi ăn cơm một cốc con thì thực là tốt.

Bán tại hiệu Bào-chế J. BLANC

31, phố Tràng-tiền Hanoi.

2000

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người có tuổi, đường khí huyết không lưu-thông được mạnh, hay sinh ra chứng nhức đầu, chóng mặt, đau lưng. Muốn khỏi những chứng ấy thì không gì bằng dùng thuốc:

Gouttes de Virginie

chỉ vài giọt khỏi ngay bệnh.

Giá bán : 1 $ 20 một lọ.

茂 MẬU-SENG 盛

57, Rue Jean Dupuis (Phố Mới), Hanoi

MÁY NÓI SỐ 248

Hiệu tôi mở từ năm 1889, kể được 34 năm chuyên nghề làm các thứ vạch non, cống, chắn-song bằng tri-mo. Được nhiều giấy khen của Nhà-nước.

Hàng tốt, giá cũng hạ, rất hiệu tôi muốn mong đông khách.

Qui-khách có dùng, xin mời chiếu cố.

2045 MẬU-THỊNH kính cáo.

THUỐC MYSOL

là thuốc chuyên trị bệnh lậu mới mắc hay đã kinh niên

Các thứ thuốc Santal không phải thứ nào dùng cũng được giống nhau đâu, vì tùy cái cách cất khác hay vụng, mới có thứ trong sẵn hay trong vừa. Vậy người đau cần phải kén lấy thứ thuốc nhiều chất tốt, không có những chất vô ích và những chất hại.

Chỉ có thuốc MYSOL là có 100/100 thuốc santal nguyên chất mà thôi. Vậy trong các thứ thuốc santal chỉ có thuốc MYSOL bao giờ cũng được công-hiệu chắc chắn mà thôi.

Bệnh lậu mới mắc phải, thì thuốc Mysol trị hành chóng lắm.

Bệnh lậu kinh-niên, các thuốc trong khác chữa không khỏi, thì dùng thuốc Mysol cũng bớt trông thấy. Thuốc Mysol lại được một điều không làm đau thận, đau dạ dày, chỉ có thuốc Mysol là có tính ấy.

Đau bệnh kinh-niên, thì phải dùng một thứ thuốc thật tốt, trừ bệnh tận tận gốc rễ.

Thuốc thật PARAT

Dùng rất tốt, bệnh lậu không có thể dùng hàng nghìn hàng vạn câu cn, và khen ngợi của bản-hiệu đã tiếp được, song trong quyển sách con gái vào việc thuốc bản-hiệu có trích mấy bức thư. Xem bức thư ấy, thì rõ cái giá trị của hai thứ thuốc ấy, mà hai thứ thuốc ấy lại rẻ, vì Thuốc MYSOL giá có 1 p. 25 và thuốc thật PARAT giá có 1 p. 10

Nên mua ngay ở hiệu bào chế CHASSAGNE 59, rue Paul-Bert Hanoi

Đề chậm một ngày thì bệnh lại khó chữa thêm.

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÁO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Phàm những người làm nhiều việc phải nghĩ-ngợi thì thường hay đau về thần-kinh-hệ.

Bệnh chóng mặt, nhức đầu, sổ mũi, yếu đuối, gầy còm.

Như thế mà dùng thứ thuốc :

Glyphogenol Montès

là thứ thuốc rất thần-hiệu.

Bán-bà trong cái thời-kỳ cho trẻ con bú mà dùng thuốc này cũng tốt lắm.

CÁCH DÙNG :

Người lớn : 15 giọt buổi sáng và buổi chiều.

Trẻ con : 5 giọt buổi sáng và buổi chiều.

Giá 1$20

Ở Đông Pháp này có một nhà rượu hiệu ông sao là của người Nam-Việt chế-tạo ra các thứ rượu lấy, đủ cả các mùi, vừa ngon vừa ngọt, giá tiền rất rẻ, bán buôn bán lẻ, xin các quí-khách chiếu-cố đến cho.

NGUYỄN-VAN MAO

Chủ-hiệu : Distillerie du Nord

56 và 58, Quai Clémenceau

HANOI

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÁO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh lâu là một bệnh rất khó chữa. Muốn cho tuyệt được nọc, tất phải tiêm thứ thuốc trừ tràng lậu (Vaccins antigonocciques). Song các lính xa vô ở Hanoi, cũng đi người biết dùng cách tiêm đó.

Nên không muốn dùng tiêm thì có thể dùng vaccins bằng thuốc viên :

Rhéantine Lumière

thuốc hoàn bằng viên.

Cách dùng : *2 viên buổi sáng.*
2 viên buổi chiều.

Giá : 1$30

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÁO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiểu-liện thì nên dùng thuốc :

ABLENNOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.

Chế toàn bằng chất : Santalol chất : Salol và chất : Uroformine

Giá 1$30 một hộp

NÊN MUA DÙNG THUỐC HƯƠNG của ông Lương-ý DEHAUT mà chớ lầm chỗ chi phải.

CỨU ĂN và nâng dưỡng trong phòng.

Thuốc hương này để uống lâm và đã đau bổ tại rất êm thấm.

Bán tại : Nhà ông Lương-ý DEHAUT, 147, Phung. St-Denis, Paris, và khắp trong các tỉnh thành đều có bán.

NÊN ĐỘI!!

Thường-thường các ngài hay hỏi đến các thứ mũ *Feutre thượng hạng, kiểu thật tối tân*; vậy năm nay bản-hiệu xin theo ý các ngài mà gửi sang đủ các thứ mũ ấy để các ngài dùng cho được vừa ý.

Các ngài muốn đội những thứ mũ ấy thì chỉ duy có bản-hiệu là có thôi, mà những thứ mũ này kiểu rất đẹp, giá bán phải chăng, đội rất bền, trong mấy năm cũng không hỏng được.

Nay kính

HAI-CHINH

74-76, Rue du Pont en-Bois, 74-76

HANOI

2042

THUẬN-THÀNH

Bottier — Chapelier

7, Rue des Caisses, Hanoi

Kính trình quí-khách,

Bản-hiệu mới sang nhiều mẫu đẹp, giầy cao-su Wood-Milne, dây giầy (lacet) bán buôn giá hạ, xin mời các ngài chiếu-cố.

NGUYỄN-TIẾN-HÀM kính mời

Giá giầy ở cửa-tủ số 6 xin bản-hiệu, sẽ tính hạ giá ở tarif số 7 lại nhiều

---

NÊN LẠI HIỆU QUEN!

Hiệu chúng tôi làm khăn xếp đã lâu năm nên được nhiều quí-khách tin dùng, nên phải một ngày một gắng sức làm cho được vừa ý quí-khách.

Khăn bản-hiệu làm bằng lượt và nhiễu thâm tây ; vải lót trong khăn đã có riêng một thứ vải tốt hơn các thứ vải sơn. Vậy bản-hiệu có nhời kính cho để quí-khách muốn dùng xin quá bộ lại xem, hoặc đo đầu cho đẳng hàng cái giấy bỏ vào trong thư gửi cho bản-hiệu. Hàng xin gửi lĩnh-hóa giao-ngân.

LAN-PHƯƠNG N° 79, *Rue de la Soie, Hanoi*

2118

Hỡi các ông mắc phải bệnh tình (lậu và giang-mai) khuyên các ông chớ dùng thuốc nhảm, tốn tiền mà bệnh càng thêm nặng. Các ông nên mua thuốc ở Hiệu TỪ-NGỌC-LIÊN, số nhà 46, phố Principale, tỉnh Đáp cầu, là một nhà chuyên-trị, bán thuốc bệnh tình đã có tiếng, không ngày nào là không tiếp được giấy ngợi khen ở các nơi gửi lại. Cả cước độ hơn một đồng một lọ.

2082

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM

(Paiements en timbres-postes)

Nhiều ông gửi tiền trả bản-quán bằng con-niêm, sự ấy thiệt cho bản-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài trừ ra những tiền đổi chỗ ở, còn thì bản-quán không nhận tiền gửi trả bằng con-niêm cả

ATOPHAN-CRUET

THUỐC ATOPHAN-CRUET

là một vị thuốc không có pha chế với hoàn 0,50 cgr ; uống 10 lần 5 hoàn trong 24 giờ ;

TRỪ CÁC BỆNH ĐAU LẮT LÉO VÀ GÂN CỐT

THUỐC PHÁP — Trữ tại : 8, Rue de Rohan, PARIS — Ở PHÁP QUỐC, LÀM

Cũng có bán tại Hiệu M. CHASSAGNE, 59, Phố Paul-Bert, HANOI, và các hiệu thuốc ở các tỉnh.

Trừ ngay cái nàng nè làm cho khó tiêu hóa!

Trừ mọi sự đau đớn đi!

Chữa bệnh đau dạ dày đi!

DÙNG THUỐC

POUDRE S. ANDRÉ

Thuốc thần-hiệu, mà lại rẻ tiền 0$85 một lọ 100 liều

Hiệu bào chế CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert, ở trước hồ Hoàn-kiếm trông sang

Cứ 10 quan, sẽ được

100.000 quan

Muốn như vậy, nên mua một phiếu

CRÉDIT FONCIER 1912

Lúc mua phiếu phải góp 10 quan, sau mỗi tháng đóng 30 quan.

Nộp tiền lần đầu liền được quyền số-mua cái vé, và hễ vé trúng số được thu cả tiền.

Mỗi tháng cứ ngày 22 thì rút số — Nghĩa là mỗi năm 12 lần rút số.

Nộp tiền hôm đóng ngày cái số vé và được dự vào cuộc số đó cho đến khi vé trúng số mới thôi. Các vé *Crédit Foncier de France* được 3 % lợi-tức.

MỖI LẦN RÚT SỐ, CÓ :

1 lô.	100.000 quan	12 lô	1.000 quan
1 lô.	10.000 quan	100 lô	500 quan

Gửi danh-biếu và xã tiếp nộp kỳ thứ nhất là 10 quan đến Comptoir Colonial de Crédit à Marseille, 125, Boulevard Périer

---

Cái sức khỏe của đàn bà và cái bệnh đau lưng

Đàn-bà con gái lúc nhỏ khỏe lắm, thường hay vâng lời, cần yếu, điều tiện, ăn cơm, nước dầu, nhất là hoạt động lắm thêm đẹp. Ngoài lúc ấy, lại còn lúc khi sinh-sản, lại thường yếu mệt, đau thớ thịt, sống mỏi mệt, nặng bên chân. Sau chồng đàn-bà lại còn lúc trở về già, hay mắc những bệnh như tử-huyết, trong mình, nặng chân.

Trong những lúc ấy, đàn-bà muốn cho khỏi ốm đau tai nên giữ gìn bộ thận, mà lúc nào cũng phải giữ gìn bổ thận về các bệnh của đàn-bà phần nhiều là bởi thận yếu đau mà đi những chất bẩn, về nước acide urique trong máu.

Trong khi ấy thuốc Pilules Foster rất bổ-ích, và trong những khi đau thận, đau xương sống, nặng mỏi có chân, tiểu tiện đục có cặn, vàn vàn, đáng dùng lắm. Các thuốc Foster bán tại số 25, St. Ferdinand, Paris 17.

Hàng báo-chí nào cũng có bán.

NHẪN ĐẸP

Ngài muốn dùng cái nhẫn đẹp hoặc đồ dùng bằng vàng bạc thực, xin ngài chiếu-cô cho bản-hiệu.

Hỏi điều gì xin trả lời ngay.

Bất cứ ít nhiều, đều xin hoan-nghênh.

TONG-YUNE-TAI VING-KY

2103 *49, Phố hàng Ngang, Hanoi*

Agents d'Annonces en Europe

L. MAYENCE & Cie

9, Rue Tronchet PARIS

et 13 Ludgate Hill LONDRES

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÁO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

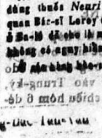
Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghịp.

Mắc bệnh ghịp, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khắp xương.

Muốn trị bệnh ghịp, chỉ có một thứ thuốc, là :

Cachets du Docteur Rascol

1 ống 1$50 một ống 25 cachets

THUỐC CHỮA BỆNH NHỨC ĐẦU

Neurinase

CHỢ LẦN

CHỈ CÓ HIỆU BÁO CHẾ **CHASSAGNE**

59, phố Paul-Bert, Hanoi

LÀ Ở NGAY TRƯỚC HIỆU GONARD VÀ HỒ HOÀN-KIẾM TRÔNG SANG MÀ THÔI

Ở hiệu ấy có bán đủ các thứ thuốc, các đồ hóa-học, các đồ làm thuốc phong-thấp-thiện, nước-hoa, xà-phòng, các đồ làm ảnh, giá tiền phải chăng.

Mua hàng nhiều có giảm giá.

Hỏi xin một quyển Ca-ta-lô, của hiệu phát không lấy tiền, thì biết được nhiều điều có ích.

Ai ở các tỉnh có hỏi xin, thì gửi một cái tem 0$04 đến, hiệu sẽ gửi ngay cho.

ŒNO KOLA COCA

RƯỢU BỔ

酷補

J. BLANC *(dệ nhất hạng bào-chế)*

Ông **L. BLANC** *(người nối-nghiệp)*

HANOI (Bắc-kỳ)

chế ra

Giá bán 2$40 một lít

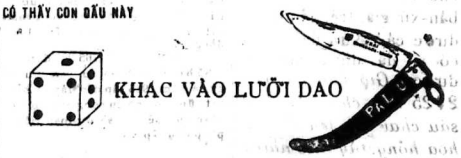
Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc con

每晚午各吃每各吃沒喫醋收陸相

Bán tại : Hiệu Bào-chế **J. BLANC**

2099 *31 phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi*

CÓ THẤY CON DẤU NÀY

KHẮC VÀO LƯỠI DAO

thì mới là hạng tốt, mà dùng nó thì thực là bền.

PAGHOD Frères & Cie LYON

2050

Từ rầy không có bệnh sổ mũi giai giẳng, bệnh ho khó chữa, những con ben-xuyến đau-đớn nữa, là nhờ về có thuốc :

SIROP NOFAL

Thuốc ấy rất mạnh mà giá lại rất rẻ. vì mỗi lọ chỉ bán có 0$90.

Thuốc ấy chỉ ở hiệu Bào-chế CHASSAGNE 59 phố Paul-Bert, có bán mà thôi.

CÁC NGÀI CÓ THỂ ĐƯỢC

MỘT TRIỆU

hoặc 500.000, hoặc 200.000, hoặc 100.000 quan

Muốn được một số tiền ấy, nên mua một cái vé

CRÉDIT NATIONAL 1920

Kèm mua vé thứ nhất góp quan, còn thì cứ đóng đều mỗi tháng 30 quan. Nộp liền lần đầu, khi được ngày rút số, cứng nhiều có quyền số-mua lại vé, và hễ vé trúng số được thu cả tiền. Mỗi tháng rút số một lần, mỗi năm 12 lần rút số. Vé *Crédit National* mỗi năm lấy 4 phần lời. Vé *Crédit National* mỗi năm có 24 cuộc rút số : 1er Janvier, 1er Février, 1er Mars, 1er Avril, 1er Juillet, 1er Août, 1er Octobre, 1er Novembre

Vé *Crédit National* mỗi năm lấy 4 phần lời. Vé *Crédit National* mỗi năm có 24 cuộc rút số : 1er Janvier, 1er Février, 1er Mars, 1er Avril, 1er Juillet, 1er Août, 1er Octobre, 1er Novembre

	MỘT TRIỆU
1 lô.	600 000 quan
1 lô.	200 000 quan
2 lô.	100.000 quan
5 lô.	80.000 quan
10 lô.	40.000 quan

Tính rất có lẽ kỳ trong hết năm còn 12 triệu quan

Như vậy rất nên cẩn-thận đừng để trúng lầm

Muốn lấy các cuộc rút số kỳ, muốn gửi số tiền đến hỏi, xin gửi thư về cho nhà Băng :

BANQUE NOUVELLE, 8 Rue Papère, MARSEILLE (France) R. C. 6576

Vốn đã số hiệu theo sắc-lệnh ngày 19 Mars 1900, sắc-lệnh số 4

Gérante : Nguyễn

Imprimerie du Trung-Bac Tan-Van

Le Gérant : NGUYEN-VAN-LUAN

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)